Eduskunnan talousvaliokunta

Kuuleminen talousvaliokunnassa 27.9.2022

Ehdotus neuvoston asetukseksi korkeisiin energianhintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä

Fingrid Oyj (jäljempänä Fingrid) kiittää mahdollisuudesta tuulla kuulluksi neuvoston asetusehdotuksesta, joka koskee korkeisiin energianhintoihin liittyviä hätätoimenpiteitä ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Sähkön ja sen taustalla kaasun korkeat hinnat ovat seurausta Venäjän Ukrainaan kohdistuvasta hyökkäyssodasta, jossa Venäjä on kaasun toimituksia vähentämällä tai täysin lopettamalla käyttänyt myös energiaa välineenä painostaa Eurooppaa. Lieventääkseen energianhintojen nousun vaikutuksia kotitalouksille ja yrityksille Euroopan komissio on laatinut nyt käsiteltävänä olevan asetusehdotuksen.

Fingrid pitää tärkeänä, että Euroopan sähkömarkkinoita rauhoitetaan tässä poikkeuksellisessa tilanteessa ja että hätätoimenpiteet kohdistuvat nyt tulevan talvikauden markkinahäiriöiden ehkäisemiseen ja ovat siten kestoltaan tarkkaan rajattuja. Kaikkien markkinapaikkojen hintakatot tulisi jäädyttää tulevaksi talvikaudeksi kuten EU:n energiaministerit ylimääräisessä kokouksessaan 9.9.2022 päättivät vuorokausimarkkinoiden osalta.

Ehdotukseen sisältyy sähkön kysynnän vähentämistä koskevia toimenpiteitä, joilla tavoitellaan sekä sähkön kokonaiskulutuksen vähentämistä että sähkönkäytön vähentämistä kalleimmilla huippukulutustunneilla. Suomessa on suunnitelmallisesti korvattu fossiilisten polttoaineiden käyttöä uusiutuvilla energialähteillä tuotetulla sähköllä, mikä lisää sähkön kulutusta. Yleisen sähkön käytön vähentämisen sijasta sähkönkäyttöä tulisi ohjata joustavampaan suuntaan huippukulutustunneilta alhaisemman kulutuksen tunneille ja sellaisiin ajankohtiin, jolloin uusiutuvan energian tuottamaa sääriippuvaa tuotantoa on runsaasti tarjolla.

Markkinatulojen ylärajan asettaminen tietyille tuotantomuodoille ja sen yli menevän tulon periminen tuottajilta on parempi keino kuin tukkumarkkinoiden hintakaton asettaminen. Näin säilytetään sähkön sisämarkkinoiden ja sen nykyisen marginaalihinnoitteluun perustuvan markkinamallin tuomat edut ajojärjestyksen tehokkuuden osalta, eli sähkön kysyntä katetaan tarjolla olevilla edullisimmilla tuotantomuodoilla.

Ehdotetun tulokaton soveltamisalan osalta Fingrid toteaa, että maakaasuvoimalaitosten voimalaitosten vaihtoehtoinen polttoaine on öljy. Öljyyn perustuva sähköntuotanto tulisi rinnastaa kaasuun ja hiileen perustuvaan sähkön tuotantoon ja rajata tulokaton ulkopuolelle. Niin ikään säätöön kykenevä vesivoima tulisi jättää ulkopuolelle, jotta se saadaan käytettyä järkevänä ajankohtana.

Fingrid Oyj

Katuosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
Läkkisepäntie 21	PL 530			etunimi.sukunimi@fingrid.fi
00620 Helsinki	00101 Helsinki	030 395 5000	030 395 5196	**www.fingrid.fi**

Komission asetusehdotuksen mukaan markkinatulojen yläraja koskisi kaikkia sähkön markkinapaikkoja. Fingrid nostaa esiin huolen ehdotetun mekanismin vaikutuksista säätösähkö- ja reservimarkkinoille, joiden osuus koko sähköenergiakaupasta on vain noin prosentin luokkaa. Energiakriisin myötä säätösähkö- ja reservimarkkinoiden tarjonta on laskenut huolestuttavasti, samaan aikaan kun niitä tarvittaisiin enenevässä määrin sähköjärjestelmän tuulivoiman lisääntymisestä ja Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitosyksikön verkkoon tulosta johtuvien kasvavien tasapainotustarpeiden takia. Näistä edellä mainituista syistä – erittäin vähäinen energiamäärä ja haastava saatavuustilanne – johtuen Fingrid ehdottaa, että säätösähkö- ja reservimarkkinat jätettäisiin mekanismin ulkopuolelle.

Valmisteluvaiheessa on esiin noussut myös pullonkaulatulojen käyttö kansallisesti hätätoimenpiteiden rahoitukseen. Energiakriisi on nostanut merkittävästi kantaverkkoyhtiöiden kustannuksia. Kantaverkkoyhtiöiden tulisi voida käyttää pullonkaulatuloja poikkeustilanteesta johtuvien ja merkittävästi kohonneiden kantaverkkokustannusten kattamiseen ja tätä kautta hillitä paineita kantaverkkotariffia kohtaan.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj

Asta Sihvonen-Punkka
varatoimitusjohtaja

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi